

Cà phê Việt Nam trước bài toán giữ giá trị khi nguồn cung tăng

06:06 11/09/2026

Vụ thu hoạch mới đang đến gần trong bối cảnh nguồn cung cà phê thế giới có dấu hiệu cải thiện, kéo theo áp lực lên mặt bằng giá. Với Việt Nam, dư địa tăng trưởng của ngành không còn nằm nhiều ở việc bán thêm sản lượng, mà ngày càng phụ thuộc vào khả năng nâng chất lượng, đáp ứng tiêu chuẩn xanh và gia tăng tỷ trọng chế biến sâu.

Nguồn cung phục hồi, lợi thế về giá đứng trước thử thách

Sau giai đoạn giá cà phê tăng mạnh, thị trường đang bước vào một chu kỳ có nhiều yếu tố đan xen. Nguồn cung từ các nước sản xuất lớn được cải thiện khiến Robusta chịu sức ép, trong khi những rủi ro về thời tiết và chất lượng mùa vụ tiếp tục tạo lực đỡ cho Arabica.

Tại Việt Nam, giá cà phê Tây Nguyên trong tháng 8/2026 bình quân đạt khoảng 96.500-97.000 đồng/kg, tăng khoảng 1.300 đồng/kg so với tháng trước. Tuy nhiên, mức giá này không duy trì được lâu khi nguồn cung vụ cũ dần cạn kiệt và thị trường bắt đầu chờ đợi sản lượng từ vụ mới. Đến ngày 9/9, giá thu mua bình quân tại Tây Nguyên còn khoảng 94.300 đồng/kg, giảm 500 đồng/kg so với phiên trước.

Diễn biến trên phần nào phản ánh sự chuyển trạng thái của thị trường. Khi nguồn hàng vụ cũ khan hiếm, doanh nghiệp xuất khẩu phải tăng mua để thực hiện các hợp đồng đã ký, qua đó hỗ trợ giá trong nước. Nhưng khi vụ mới bắt đầu từ tháng 11, nguồn cung tăng có thể khiến sức ép điều chỉnh giá rõ nét hơn.

Đẩy mạnh chế biến sâu, truy xuất nguồn gốc và sản xuất theo tiêu chuẩn bền vững được xem là hướng đi quan trọng để cà phê Việt Nam nâng giá trị xuất khẩu.

Trên thị trường quốc tế, áp lực này cũng hiện hữu. StoneX vừa nâng dự báo sản lượng cà phê Brazil niên vụ 2026/27 lên mức kỷ lục 77,2 triệu bao. Riêng tháng 8, nước này xuất khẩu 3,44 triệu bao, tăng 45% so với cùng kỳ năm trước. Đây là yếu tố có thể khiến giá cà phê, đặc biệt Robusta, khó duy trì mặt bằng cao như giai đoạn trước.

Trong 8 tháng năm 2026, Việt Nam xuất khẩu gần 1,7 triệu tấn cà phê, thu về hơn 6 tỷ USD. Lượng xuất khẩu tăng hơn 10%, nhưng kim ngạch lại giảm 11,2% do giá xuất khẩu bình quân đi xuống. Khoảng cách giữa tăng lượng và giảm giá trị cho thấy một vấn đề đáng chú ý: tăng trưởng sản lượng chưa đồng nghĩa với tăng trưởng giá trị.

Tiêu chuẩn xanh và chế biến sâu mở rộng dư địa

Trong bối cảnh giá hàng hóa có thể biến động theo cung - cầu toàn cầu, việc nâng giá trị trên mỗi đơn vị sản phẩm đang trở thành hướng đi quan trọng đối với cà phê Việt Nam.

Robusta hiện vẫn chiếm tỷ trọng lớn nhất trong cơ cấu xuất khẩu, với 73,3% tổng kim ngạch. Tuy nhiên, 7 tháng đầu năm, lượng Robusta xuất khẩu tăng 11,4% nhưng giá trị giảm 15,4%. Ngược lại, cà phê chế biến đạt 1,06 tỷ USD, tăng 4,3% so với cùng kỳ và đang ngày càng đóng vai trò quan trọng trong cơ

cấu giá trị.

Đáng chú ý, cà phê chế biến chỉ chiếm khoảng 8,2-8,3% khối lượng xuất khẩu nhưng đóng góp tới 17,5% kim ngạch. Sự chênh lệch này cho thấy dư địa rất lớn nếu doanh nghiệp chuyển từ xuất khẩu nguyên liệu sang các sản phẩm rang xay, hòa tan và phối trộn có giá trị gia tăng cao hơn.

Cùng với chế biến, yêu cầu về phát triển bền vững cũng đang trở thành một yếu tố quyết định khả năng tiếp cận thị trường. Quy định chống mất rừng của Liên minh châu Âu (EUDR) dự kiến áp dụng từ cuối năm 2026 sẽ đặt thêm yêu cầu về truy xuất nguồn gốc và tính hợp pháp của vùng nguyên liệu.

Theo Vicofa, hơn 30% diện tích cà phê trong nước đã có chứng chỉ sản xuất bền vững, trong khi khoảng 35-40% sản lượng có khả năng đáp ứng yêu cầu EUDR. Những lô hàng đáp ứng tiêu chuẩn có thể được trả cao hơn khoảng 50 USD/tấn so với cà phê thông thường.

Như vậy, vụ thu hoạch mới không chỉ mang đến thêm nguồn cung mà còn đặt ngành cà phê trước một phép thử về năng lực tạo giá trị. Khi sản lượng thế giới phục hồi và giá khó duy trì ở mức cao, lợi thế cạnh tranh sẽ ngày càng nghiêng về những doanh nghiệp kiểm soát tốt vùng nguyên liệu, truy xuất được nguồn gốc và sở hữu sản phẩm chế biến có giá trị cao.

Với mục tiêu kim ngạch xuất khẩu khoảng 9 tỷ USD trong năm 2026, bài toán của cà phê Việt Nam vì thế không đơn thuần là bán được bao nhiêu tấn hàng, mà là mỗi tấn cà phê có thể tạo ra bao nhiêu giá trị trên thị trường quốc tế.

Nam Sơn (t/h)